

Titel	Protocol behandelen verzoeken t.a.v. dossiers overleden cliënten
Documentbeheerder	Manager Bedrijfsvoering
Documentnummer, versie	Versie 1
Datum	Februari 2021
Evaluatiedatum	September 2021

Protocol behandelen verzoeken t.a.v. dossiers overleden cliënten

1. AANLEIDING

De AVG heeft betrekking op levende personen. Niettemin wil de overheid dat ook met de persoonsgegevens van overledenen zorgvuldig wordt omgegaan. Op grond van de Wet op de Geneeskundige Behandelovereenkomst (WGBO), de Wet op de Beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet Big) en het Burgerlijk wetboek (artikel 7:457 BW) verstrekken medisch professionals vanwege hun beroepsgeheim in principe geen persoonsgegevens van overleden patiënten, tenzij er sprake is van zwaarwegende belangen. De Jeugdwet volgt de richtlijnen van de WGBO waardoor jeugdhulpverleners zich in grote lijnen aan dezelfde regels moeten houden als medisch hulpverleners. De regels voor sociaal werkers zijn minder duidelijk, maar ook zij hebben geheimhoudingsplicht en kunnen zich op grond daarvan beroepen op hun verschoningsrecht dat slechts in bijzondere gevallen door rechters terzijde geschoven zal worden.

In dit protocol staan de afspraken die ONS welzijn heeft met betrekking tot het behandelen van verzoeken om persoonsgegevens van overleden cliënten. Dit protocol is een aanvulling op het privacyreglement van ONS welzijn.

2. UITGANGSPUNTEN

- 2.1 ONS welzijn volgt ten aanzien van het geven van inzage in of het verstrekken van persoonsgegevens van overleden cliënten van ONS welzijn (ook als deze cliënten 16 jaar of ouder zijn) de bepalingen in de Jeugdwet (artikel 7.3.12a en 7.3.12b) aangevuld met een honoreringsgrond voor verzoeken die betrekking hebben op overleden cliënten van 16 jaar en ouder.
- 2.2 De hoofdregel is dat geheimhouding wordt bewaard. Er zijn slechts enkele uitzonderingen.

3. GRONDEN VOOR HET WEIGEREN VAN VERZOEKEN

- 3.1 Een inzage in of het verstrekken van een afschrift van gegevens uit het dossier van een overleden cliënt wordt geweigerd indien de overleden cliënt 12 jaar of ouder was en ter zake in staat was tot een redelijke waardering van zijn belangen en schriftelijk of elektronisch vastgelegd is dat deze cliënt inzage of verstrekking aan derden niet wenste.
- 3.2 Een verzoek tot inzage in of verstrekking van een afschrift van gegevens uit het dossier van een overleden cliënt wordt geweigerd voor zover en indien daardoor de persoonlijke levenssfeer van een ander wordt geschaad.

4. GRONDEN VOOR HET HONOREREN VAN VERZOEKEN

Verzoeken om inzage in of het verstrekken van een afschrift van gegevens uit een dossier van een overleden cliënten worden gehonoreerd indien voldaan wordt aan een van de volgende voorwaarden:

- 4.1 Gegevens uit dossiers van overleden cliënten worden desgevraagd ter inzage gegeven of verstrekt aan personen waaraan door de cliënt bij leven hiervoor schriftelijk of elektronisch toestemming is gegeven en een bewijs van deze toestemming aan ONS welzijn als bewijs verstrekt wordt.
- 4.2 Toestemming van de overleden cliënt voor het ter inzage geven of verstrekken van gegevens uit zijn dossier wordt verondersteld te zijn gegeven indien de cliënt bij overlijden 18 jaar of ouder was en de verzoekende persoon zelf heeft deelgenomen aan een of meerdere hulpverleningsgesprekken met de overleden cliënt.
- 4.3 Gegevens uit dossiers van overleden cliënten worden desgevraagd ter inzage gegeven en/of verstrekt aan eenieder (zie voetnoot 1) die een zwaarwegend belang (zie voetnoot 2) heeft en aannemelijk maakt dat dit belang mogelijk wordt geschaad en dat inzage in of afschrift van gegevens uit het dossier noodzakelijk is voor de behartiging van dit belang.
- 4.4 Inzage in of afschrift van gegevens uit het dossier van een overleden cliënt wordt desgevraagd verstrekt aan degene of de instelling die het gezag uitoefende over de betrokkene die op het moment van overlijden de leeftijd van 16 jaar nog niet had bereikt, tenzij de inzage of verstrekking in strijd is met de zorg van een goed hulpverlener.
- 4.5 Indien om inzage in of een afschrift van gegevens uit het dossier van een overleden cliënt wordt gevraagd vanwege het vermoeden van een medische fout en de hulpverlener het verzoek om inzage of het gevraagde afschrift weigert, dan verstrekt de hulpverlener op verzoek van degene die vraagt om inzage of afschrift, deze gegevens aan een door de verzoeker aangewezen onafhankelijke arts (zie voetnoot 3). Deze arts beoordeelt of het niet verstrekken van de gevraagde gegevens gerechtvaardigd is. Indien de arts van oordeel is dat de weigering niet gerechtvaardigd was, dan zal de hulpverlener alsnog inzage in of afschrift van de gevraagde gegevens verstrekken aan de verzoeker.

5. BEPERKING AAN HET TER INZAGE GEVEN EN/OF VERSTREKKEN VAN PERSOONSgegevens

Persoonsgegevens van overleden cliënten worden desgevraagd ter inzage gegeven of verstrekt uitsluitend voor zover deze gegevens betrekking hebben op de grond (zie voetnoot 4) waarvoor deze inzage of verstrekking worden verleend. Niet méér gegevens worden verstrekt dan noodzakelijk, tenzij de overleden cliënt uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven voor het ter inzage geven of verstrekken van het gehele dossier.

6. PROCESAFSPRAKEN

De procedure voor het indienen van en het afhandelen van verzoeken om persoonsgegevens van overleden patiënten is gelijk aan die voor verzoeken t.a.v. persoonsgegevens van nog levende cliënten met als enige afwijkingen:

- 6.1 Voor het wel of niet honoreren van het verzoek worden de criteria van deze regeling toegepast waarbij primair de bepalingen in de Jeugdwet voor de jeugdhulpverleners leidend zijn.

6.2 Ongeacht wie een verzoek m.b.t. het dossier van een overleden cliënt ontvangt, zal de betrokken hulpverlener het verzoek voorleggen aan de Functionaris Gegevensbescherming (FG) van ONS welzijn. Hulpverlener en FG stellen samen een advies op ter besluitvorming door de betrokken manager of (bij zijn afwezigheid) diens plaatsvervanger.

6.3 Hulpverlener en FG kunnen voor het beoordelen van verzoeken beroep doen op interne juridische kennis (zie voetnoot 6). Als daarna nog twijfel bestaat dan kan aan het management verzocht worden extern juridisch advies in te mogen winnen.

7. VOETNOTEN

1. Volgens de wet kan 'een ieder' hierom verzoeken. De wetgever heeft voor het begrip 'een ieder' gekozen omdat niet te voorzien is welke zwaarwegende belangen in aanmerking komen als grondslag voor een verzoek. Volgens de KNMG moet het gaan om een 'persoonlijk' zwaarwegend belang: 'Journalisten en klokkenluiders kunnen zich bijvoorbeeld niet op een persoonlijk belang beroepen. Ook andere professionals of professionele instanties, zoals politie, justitie, de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, verzekeraars, overheidsinstanties, et cetera hebben geen persoonlijk belang bij inzage. Dit neemt uiteraard niet weg dat dergelijke instanties in bepaalde gevallen op andere gronden dan in de WGBO genoemd om informatie kunnen vragen.'
2. Een emotioneel belang of rouwverwerking worden niet als zwaarwegend belang aangemerkt worden. Er kan wel sprake zijn van een zwaarwegende financieel belangen (denk aan testament, levensverzekering, e.d.).
3. Voor richtlijnen hoe om te gaan met het inschakelen van een onafhankelijk arts, zie ook de Handreiking voor hulpverleners/Inzage in medische dossiers door nabestaanden (KNMG, 2020)
4. De verzoeker zal aan moeten geven op welke grond hij inzage in of verstrekking van de gegevens vraagt: gaat het om toestemming van de patiënt, een incident, een zwaarwegend belang of was de overledene een kind van nog geen 16 jaar.
5. Volgens de Jeugdwet beantwoordt de jeugdhulpverlener zelf verzoeken om inzage in of verstrekking van gegevens uit dossier van een overleden cliënt. Vanwege hun SKJ registratie zijn jeugdhulpverleners persoonlijk verantwoordelijk. Niettemin worden binnen ONS welzijn besluiten over verzoeken t.a.v. dossiers van overleden cliënten genomen onder verantwoordelijkheid van de betrokken manager of (bij zijn afwezigheid) diens plaatsvervanger.
6. De beoordeling of sprake is van een zwaarwegend belang, wat onder 'zorg van een goed hulpverlener' moet worden verstaan of wanneer de persoonlijke levenssfeer van andere betrokkenen geschaad zou kunnen worden, is niet eenvoudig.